KRYTERIA OCENY INWESTYCJI PUBLICZNYCH

realizowanych przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury.

WPROWADZENIE

Na podstawie art. 133aa ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 426) niniejszym wprowadza się kryteria oceny inwestycji dla powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury stosowane przez odpowiedzialne podmioty przy analizie celowości oraz możliwości finansowania lub dofinansowania inwestycji ze środków publicznych.

INFORMACJE OGÓLNE

Ocena inwestycji sporządzana jest przed podjęciem decyzji o realizacji inwestycji polegającej na:

1. Nabyciu lub wytworzeniu aktywów trwałych,
2. Ulepszeniu istniejących środków trwałych,
3. Zakupie pierwszego wyposażenia obiektów budowlanych

– której łączny szacunkowy koszt wynosi **co najmniej 10 000 tys. zł**, a finansowanie lub dofinansowanie ze środków publicznych stanowi co najmniej 50% szacunkowego łącznego kosztu inwestycji.

OCENA INWESTYCJI ZAWIERA:

Nazwę zadania inwestycyjnego, jego lokalizację, nazwę podmiotu realizującego inwestycję.

KRYTERIUM 1 – Zgodność z celami wynikającymi ze strategii rozwoju lub politykami społecznymi lub gospodarczymi państwa.

Działania podejmowane przez prokuraturę (np. inwestycje, cyfryzacja) nie mogą być oderwane od głównych kierunków rozwoju całego kraju, nie mogą stać w sprzeczności

z oficjalnymi dokumentami strategicznymi *(np. Strategią Rozwoju Kraju)* i muszą być związane z realizacją ustawowych zadań powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

Ocena winna wskazywać na:

1. Wzmocnienie efektywności działania prokuratury co przekłada się na poziom bezpieczeństwa obywateli i ochronę praworządności.
2. Szybkie i skuteczne ściganie przestępstw *(zwłaszcza gospodarczych, cyberprzestępczości czy korupcji),* co wpływa na stabilność ekonomiczną i społeczną kraju.
3. Podniesienie standardów bezpieczeństwa kraju, między innymi poprzez wdrożenie nowoczesnych systemów teleinformatycznych, bezpiecznych stref przetwarzania danych niejawnych oraz specjalnych pomieszczeń przeznaczonych dla konwojów i osób zatrzymanych.
4. Wysokie standardy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz p.poż. jako fundament funkcjonowania zaplecza logistycznego nowoczesnej jednostki prokuratury.
5. Podniesienie jakości usług publicznych.

Ocena powinna zawierać

1. Tytuł głównego dokumentu strategii i wskazanie konkretnego celu, kierunku lub działania, z odniesieniem do ustawowych zadań prokuratury.
2. Krótkie wyjaśnienie, jaki rezultat inwestycji przyczynia się do realizacji tego celu.
3. Wskazanie Strategii Informatyzacji Prokuratury i właściwego celu lub działania jako wewnętrznego dokumentu, jeżeli inwestycja jest w niej ujęta.
4. Wskazanie wymagań prawnych lub standardów technicznych, jako potwierdzenie sposobu realizacji celu.

KRYTERIUM 2 – Celowość objęcia inwestycji finansowaniem lub dofinansowaniem ze środków publicznych.

1. Opis zawierający stan istniejący aktualnej siedziby jednostki prokuratury, wraz z informacją o stanie etatowym jednostki (*z podziałem na orzeczników, urzędników i innych pracowników)* oraz wykazaniem braków w zakresie bazy lokalowej, infrastruktury technicznej, efektywności energetycznej obiektu czy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

2. Uzasadnienie zaangażowania środków publicznych, poparte rzetelną analizą realnych potrzeb danej jednostki prokuratury. Dlaczego inwestycja jest konieczna, jaki jest planowany, docelowy obiekt wraz z określeniem jego głównych parametrów *(wysokości, ilości kondygnacji naziemnych i podziemnych, powierzchni użytkowej)* oraz zagospodarowania terenu zewnętrznego. Jakie potrzeby będzie zaspokajać nowa siedziba.
3. Termin realizacji inwestycji wraz z harmonogramem z wyszczególnieniem poszczególnych etapów *(przygotowawczy, projektowy, wykonawczy, odbiorowy).*
4. Wykazanie nieopłacalności lub braku możliwości zaspokojenia potrzeb w sposób alternatywny *(np. poprzez wynajem czy optymalizację obecnych pomieszczeń).*

Inwestycje IT

Należy wykazać, jaki rzeczywisty, udokumentowany problem związany z systemami teleinformatycznymi prokuratury lub infrastrukturą IT rozwiązuje inwestycja oraz że zaangażowanie środków publicznych jest uzasadnione.

Ocena powinna zawierać:

1) opis stanu obecnego i problemu, w tym skalę użytkowników i jednostek objętych inwestycją;
2) związek problemu z zadaniami ustawowymi prokuratury, ciągłością działania, bezpieczeństwem lub wymogami prawa;
3) konsekwencje braku realizacji, w tym ryzyka związane m.in. z niedostępnością systemów teleinformatycznych, incydentem, utratą danych, wzrostem kosztów lub niemożnością dostosowania do zmian prawa;
4) co najmniej jeden wariant alternatywny, np. dalsze utrzymanie, naprawę, wykorzystanie istniejących zasobów albo ograniczenie zakresu.

KRYTERIUM 3 – Ocena finansowa inwestycji.

Sporządzona z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych**,** wraz ze wskazaniem sposobu wyliczenia wartości szacunkowej inwestycji oraz późniejszych kosztów eksploatacji, utrzymania i remontów w okresie min. 10 lat.

Dotyczy to:

1. **Kosztów realizacji inwestycji** – uwzględniających kompletną kalkulację nakładów na wszystkich etapach realizacji inwestycji, obejmujących wydatki na projektowanie, uzyskanie pozwoleń, roboty budowlane, nadzór inwestorski oraz pierwsze wyposażenie.
2. **Zarzadzanie ryzykiem** polegające na identyfikowaniu, analizowaniu i ograniczaniu zagrożeń, które mogą mieć wpływ na budżet lub opóźnić oddanie obiektu *(np. o charakterze prawnym, finansowym, organizacyjnym)*.
3. **Eksploatację obiektu** – obejmujące wydatki na media *(energia elektryczna, ciepło, woda)*, sprzątanie, ochronę oraz inne koszty bieżącego funkcjonowania obiektu, oraz informację, że jednostka prokuratury zabezpieczy środki finansowe w tym zakresie.
4. **Utrzymania obiektu i serwisowania** – koszty utrzymania inwestycji ze wskazaniem prognozy kosztów funkcjonowania i eksploatacji po oddaniu inwestycji do użytkowania, obejmujące wydatki na konserwację, przeglądy techniczne, naprawy bieżące oraz utrzymanie terenów przyległych; obsługę techniczną instalacji i urządzeń.
5. **Koszty remontów** – obejmujące wydatki konieczne do utrzymania obiektu w stanie niepogorszonym.

Inwestycje IT

Ocena finansowa powinna pokazywać zarówno nakłady potrzebne do wytworzenia lub nabycia aktywa, jak i obciążenia budżetu w okresie jego używania. Horyzont przyjmuje się adekwatnie do przewidywanego cyklu życia rozwiązania i jednakowo dla porównywanych wariantów.

Ocena powinna zawierać:

1) nakłady inwestycyjne w podziale na lata, jednostki i główne składniki;
2) koszty wdrożenia, konfiguracji, migracji, integracji, testów, odbioru i szkoleń, o ile dotyczą inwestycji;
3) koszty gwarancji i serwisu, licencji lub subskrypcji, łączy telekomunikacyjnych, kopii zapasowych, monitoringu, personelu i wsparcia;
4) koszty dalszego rozwoju, dostosowania do zmian prawa, skalowania, migracji końcowej i wycofania;

5) źródła finansowania w kolejnych latach;
6) porównanie kosztu cyklu życia co najmniej wybranego wariantu i realnej alternatywy.

KRYTERIUM 4 – Ocena efektywności inwestycji.

Niekomercyjny charakter inwestycji realizowanych przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury nie oznacza, że procesy inwestycyjne w sektorze finansów publicznych mogą być realizowane bez uwzględnienia realiów finansowych. Ocena efektywności ma na celu zapewnienie, że środki publiczne są wydatkowane w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych rezultatów z danych nakładów, zgodnie z zasadą celowego, oszczędnego i racjonalnego gospodarowania tymi środkami.

Wykazanie relacji nakładów do oczekiwanych korzyści w tym:

1. **Instytucjonalnych** - poprawa efektywności i bezpieczeństwa warunków pracy, wzrost bezpieczeństwa danych i informacji, poprawa logistyki, skrócenie czasu postępowań dzięki lepszej infrastrukturze.
2. **Finansowych** – Porównanie kosztów budowy i wieloletniego utrzymania nowego obiektu z kosztami alternatywnymi *(np. dalszym komercyjnym wynajmem obecnych biur lub kosztami permanentnych napraw starego, niedostosowanego budynku)*, jak również efektywność energetyczną.
3. **Społecznych** - np. poprawa dostępności dla interesantów, likwidacja barier architektonicznych, wydzielenie bezpiecznych i komfortowych pokoi przesłuchań co minimalizuje stres osób biorących udział w czynnościach procesowych.

Inwestycje IT

Należy określić relację przewidywanych rezultatów do ponoszonych nakładów.

Ocena powinna zawierać:

1) wartość bazową, wartość docelową i termin osiągnięcia;
2) źródło danych, częstotliwość pomiaru i właściciela miernika;
3) związek miernika z celem inwestycji i kosztami;
4) sposób oceny po wdrożeniu oraz działanie w przypadku nieosiągnięcia celu.

KRYTERIUM 5 – **Możliwość finansowania inwestycji z innych źródeł.**

Analiza możliwości pozyskania środków pozabudżetowych, w tym z programów krajowych lub unijnych. Ocena ma potwierdzić, że środki budżetu państwa są wykorzystywane wtedy, gdy inne źródła finansowania nie są dostępne lub wystarczające. Analiza możliwości finansowania inwestycji z innych źródeł powinna obejmować w szczególności:

1. **wskazanie maksymalnej kwoty możliwego dofinansowania zewnętrznego** – wraz z określeniem procentowego udziału dofinansowania w całkowitych kosztach inwestycji;
2. **określenie warunków kwalifikowalności** – w tym wymogów formalnych, merytorycznych i czasowych, które muszą być spełnione w celu uzyskania dofinansowania;
3. **określenie czasu obowiązywania dostępnych programów** – w tym terminów naboru wniosków, terminów realizacji projektów oraz terminów rozliczenia środków.

Inwestycje IT

Należy udokumentować sprawdzenie realnie dostępnych źródeł innych niż podstawowe środki budżetu państwa.

Ocena powinna zawierać:

1) listę sprawdzonych programów lub instrumentów, w szczególności funduszy UE oraz programów krajowych;
2) podstawowe warunki dostępu, terminy, poziom dofinansowania, koszty niekwalifikowalne i obowiązki trwałości;
3) wpływ źródła na harmonogram, zakres, bezpieczeństwo informacji, miejsce przetwarzania danych i koszty utrzymania;
4) wynik analizy wraz z krótkim uzasadnieniem.

Ponadto wymagane jest:

- Uzgodnienie w formie pisemnej Oceny Inwestycji z właściwym Dysponentem II stopnia, jeżeli Inwestorem jest prokuratura okręgowa.

- Inwestycje w zakresie IT *(także realizowane w ramach inwestycji budowlanej)* dodatkowo podlegają pisemnemu uzgodnieniu z Departamentem do Spraw Cyberprzestępczości i Informatyzacji Prokuratury Krajowej.
- Ocenie inwestycji podlega również nabycie nieruchomości, docelowo przeznaczonej pod budowę siedziby jednostki prokuratury *(ogółem wszystkie koszty związane z nabyciem i budową)*.

Ocenę inwestycji sporządzoną przez jednostkę organizacyjną, która zamierza ją realizować, Inwestor przesyła wraz z wnioskiem inwestycyjnym do Prokuratora Generalnego lub osobę przez niego upoważnioną za pośrednictwem Biura Budżetu i Majątku Prokuratury.